

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ഗംഗാമുത്തീർയ സേനാസഹിതസ്യ ഭരതസ്യ ഭരദ്വാജാശ്രമേ ഗമനം

വ്യുഷ്യ രാത്രിം തു തത്രൈവ
ഗംഗാകുലേ സ രാഘവഃ |
കാൽയമുത്ഥായ ശത്രുഘ്ന -
മിദം വചനമബ്രവീത് || 2.89.1 ||

ശത്രുഘ്നോത്തിഷ്ഠ കിം ശേഷേ
നിഷാദാധിപതിം ഗുഹം |
ശീഘ്രമാനയ ഭദ്രം തേ
താരയിഷ്യതി വാഹിനീം || 2.89.2 ||

ജാഗർമി നാഹം സ്വപിമി
തമൈവാർയം വിചിന്തയൻ |
ഇത്യേവമബ്രവീദ് ഭ്രാതാ
ശത്രുഘ്നോ വിപ്രചോദിതഃ || 2.89.3 ||

ഇതി സംവദതോരേവ -
മന്യോൻയം നരസിംഹയോഃ |
ആഗദ്യ പ്രാഞ്ജലിഃ കാലേ
ഗുഹോ വചനമബ്രവീത് || 2.89.4 ||

കച്ചിത് സുഖം നദീതീരേ -
 ിവാത്സീഃ കാകുത്സ്മ ശർവരീം |
 കച്ചിച്ച സഹസൈന്യസ്യ
 തവ നിത്യമനാമയം || 2.89.5 ||

ഗുഹസ്യ തത് തു വചനം
 ശ്രുത്യാ സ്നേഹാദുദീരിതം |
 രാമസ്യാനുവശോ വാക്യം
 ഭരതോപീദമബ്രവീത് || 2.89.6 ||

സുഖാ നഃ ശർവരീ ധീമൻ
 പുജിതാശ്ചാപി തേ വയം |
 ഗംഗാം തു നൗഭിർബഹ്വീഭി -
 ര്ഭാശാഃ സന്താരയന്തു നഃ || 2.89.7 ||

തതോ ഗുഹഃ സന്ത്യരിതഃ
 ശ്രുത്യാ ഭരതശാസനം |
 പ്രതിപ്രവിശ്യ നഗരം
 തം ഇണാതിജനമബ്രവീത് || 2.89.8 ||

ഉത്തിഷ്ഠത പ്രബുധ്യധ്വം
 ഭദ്രമസ്തു ഹി വഃ സദാ |
 നാവഃ സമുപകർഷധ്വം
 താരയിഷ്യാമി വാഹിനീം || 2.89.9 ||

തേ തഥോക്താഃ സമുത്ഥായ
 ത്വരിതാ രാജശാസനാത് |
 പഞ്ച നാവാം ശതാൻയേവ
 സമാനിൻയുഃ സമന്തതഃ || 2.89.10 ||

അന്യാഃ സ്വസ്തികവിലേന്തയാ
 മഹാഘണ്ടാധരാവരാഃ |
 ശോഭമാനാഃ പതാകിന്യോ
 യുക്തവാഹാഃ സുസംഹതാഃ || 2.89.11 ||

തതഃ സ്വസ്തികവിലേന്തയാം
 പാണ്ഡുകംബലസംവൃതാം |
 സനന്ദിഘോഷാം കൽയാണീം
 ഗൃഹോ നാവമുപാഹരത് || 2.89.12 ||

താമാരുരോഹ ഭരതഃ
 ശത്രുഘ്നശ്ച മഹാബലഃ |
 കൗസൽയാ ച സുമിത്രാ ച
 യാശ്ചാന്യാ രാജയോഷിതഃ || 2.89.13 ||

പുരോഹിതശ്ച തത് പൂർവം
 ഗുരവോ ബ്രാഹ്മണാശ്ച യേ |
 അനന്തരം രാജദാരാ -
 സ്തമൈവ ശക്ടാപണാഃ || 2.89.14 ||

ആവാസമാദിപയതാം
 തീർഥം ചാപ്യവഗാഹതാം |
 ഭാണ്ഡാനി ചാദാനാനാം
 ഘോഷസ്തു ദിവമസ്യശത് || 2.89.15 ||

പതാകിന്യസ്തു താ നാവഃ
 സ്വയം ദാശൈരധിഷ്ഠിതാഃ |
 വഹന്ത്യാ ജനമാരുഢം
 തദാ സമ്പേതുരാശുഗാഃ || 2.89.16 ||

നാരിണാമഭിപൂർണാസ്തു
 കാശ്ചിത് കാശ്ചിത് തു വാജിനാം |
 കാശ്ചിത് തത്ര വഹന്തി സു
 യാനയുഗ്യം മഹാധനം || 2.89.17 ||

താസ്തു ഗത്യാ പരം തീര -
 മവരോപ്യ ച തം ജനം |
 നിവൃത്താ കാണ്ഡചിത്രാണി
 ക്രിയന്തേ ദാശബന്ധുഭിഃ || 2.89.18 ||

സവൈജയന്താസ്തു ഗജാ
 ഗജാരോഹൈഃ പ്രചോദിതാഃ |
 തരന്തഃ സു പ്രകാശന്തേ
 സപക്ഷാ ഇവ പർവതാഃ || 2.89.19 ||

നാവശ്ചാരൂരുഹസ്ത്വന്യേ
 പ്ലവൈസ്സേരുസ്തമാപരേ |
 അന്യേ കുന്ദഘടൈസ്സേരു -
 രന്യേ തേരുശ്ച ബാഹുഭിഃ || 2.89.20 ||

സാ പുൺയാ ധ്വജിനീ ഗംഗാം
 ദാശൈഃ സന്താരിതാ സ്വയം |
 മൈത്രേ മൂഹൂർതേ പ്രയയൗ
 പ്രയാഗവനമുത്തമം || 2.89.21 ||

ആശ്വാസയിത്യാ ച ചമൂം മഹാത്മാ
 നിവേശയിത്യാ ച യഥോപജോഷം |
 ദ്രഷ്ടും ഭരദ്വാജമൃഷിപ്രവർയ -
 മൃത്വിക്സദസ്യൈർഭരതഃ പ്രതന്ഥേ || 2.89.22 ||

സ ബ്രാഹ്മണസ്യാശ്രമമദ്യുപേത്യ
മഹാത്മനോ ദേവപുരോഹിതസ്യ |
ദദർശ രമ്യോഽജവൃക്ഷദേശം
മഹദ്യനം വിപ്രവരസ്യ രമ്യം || 2.89.23 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഏകോന്നവതിതമഃ സർഗഃ ||